

Lagrådsremiss

Förtydligande i lagen (1992:1514) om måttenheter, mätningar och mätton

Regeringen överlämnar denna remiss till Lagrådet.

Stockholm den 15 december 2011

Annie Lööf

Dan Sandberg
(Näringsdepartementet)

Lagrådsremissens huvudsakliga innehåll

I lagrådsremissen föreslås att ett bemyndigande införs i lagen (1992:1514) om måttenheter, mätningar och mätton med innebörden att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om krav på och kontroll av elmätare även i andra situationer än där föreskrifterna krävs för att uppfylla Sveriges internationella överenskommelser eller är befogade från konsument synpunkt.

Lagändringen föreslås träda i kraft den 1 maj 2012.

Innehållsförteckning

1	Beslut.....	3
2	Lagtext.....	4
3	Ärendet och dess beredning.....	5
4	Bemyndigande om krav på och kontroll av vissa elmätare i lagen (1992:1514) om måttenheter, mätningar och mättdon	5
5	Konsekvenser.....	7
Bilaga 1	Sammanfattning av promemorian Förtydligande i lagen (1992:1514) om måttenheter, mätningar och mättdon.....	8
Bilaga 2	Förslag till lag om ändring i lagen (1992:1514) om måttenheter, mätningar och mättdon	9
Bilaga 3	Förteckning över remissinstanserna	10

1 Beslut

Regeringen har beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i lagen (1992:1514) om måttenheter, mätningar och mätdon.

2 Lagtext

Härigenom föreskrivs att 3 § lagen (1992:1514) om måttenheter, mätningar och mätdon ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får också meddela föreskrifter om

1. krav på och kontroll av förpackningsstorlek och kontroll av mängduppgifter på färdigförpackade varor *samt*

2. krav i fråga om särskild kundvåg i detaljhandeln.

3 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får också meddela föreskrifter om

1. krav på och kontroll av förpackningsstorlek och kontroll av mängduppgifter på färdigförpackade varor,

2. krav i fråga om särskild kundvåg i detaljhandeln, *och*

3. krav på och kontroll av elmätare även om de förutsättningar som anges i 2 § första stycket inte är uppfyllda.

Denna lag träder i kraft den 1 maj 2012.

3 Ärendet och dess beredning

En promemoria med förslag till förtydligande av lagen (1992:1514) om måttenheter, mätningar och mätton har upprättats inom Regeringskansliet. En sammanfattning av promemorian finns i *bilaga 1*. Betänkandets lagförslag finns i *bilaga 2*. Promemorian har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 3*. En sammanställning av remissyttrandena finns tillgänglig i Näringsdepartementet (dnr N2009/6154/RS).

4 Bemyndigande om krav på och kontroll av vissa elmätare i lagen (1992:1514) om måttenheter, mätningar och mätton

Regeringens förslag: Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om krav på och kontroll av elmätare även i andra situationer än för att uppfylla Sveriges internationella överenskommelser eller då det är befogat från konsument-synpunkt.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Samtliga remissinstanser tillstyrker förslaget eller lämnar det utan synpunkter. *Affärsverket Svenska Kraftnät* poängterar att förslaget endast innebär ett förtydligande av vad som redan gäller enligt sedan länge fastslagen praxis. *Oberoende elhandlare* anser att förslaget innebär klara förtydliganden och är en anpassning av regelverket för icke koncessionspliktiga nät till faktiska förhållanden.

Skälen för regeringens förslag

Bakgrund

Lagen (1992:1514) om måttenheter, mätningar och mätton innehåller vissa grundläggande bestämmelser om legal metrologi och normgivningsbemyndiganden för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela vissa föreskrifter på området.

Lagen infördes huvudsakligen för att det skulle vara möjligt att genomföra de rättsakter om metrologi som blev tillämpliga då Sverige tillträdde EES-avtalet (prop. 1992/93:47 s.11). I lagen finns därför i 2 § ett allmänt normgivningsbemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela de föreskrifter som krävs för att fullgöra Sveriges internationella överenskommelser.

All reglering på området följer dock inte av harmoniserad EU-rätt, utan det finns också rent nationella bestämmelser. Av det skälet anges i 2 § även att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om det är befogat från konsument-synpunkt. Av förarbetena framgår att detta bemyndigande endast ska utnyttjas när det finns mycket klara konsumentpolitiska skäl (prop. 1993/94:41 s. 4).

Utöver de föreskrifter som får meddelas för att uppfylla internationella förpliktelser eller som är befogade ur konsumentsynpunkt finns det även ett särskilt normgivningsbemyndigande i 3 § som ger regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, rätt att meddela vissa föreskrifter om krav på och kontroll av bland annat färdigförpackade varor och om krav i fråga om särskild kundvåg i detaljhandeln.

I samband med att Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/22/EG av den 31 mars 2004 om mätinstrument¹ (MID) genomfördes i svensk rätt den 1 januari 2006, fick Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (Swedac) det samlade ansvaret inom området för legal metrologi, med undantag av vissa frågor om färdigförpackade livsmedel som hanteras av Livsmedelsverket.

Problembeskrivning

Marknadskontroll av elmätare för mätning av förbrukning av elenergi i uttagpunkter med maximalt 63 ampere huvudsäkring omfattas av MID, och är således föremål för harmoniserade bestämmelser på EU-nivå. Swedac kan därför, när det krävs för att fullgöra Sveriges internationella överenskommelser, med stöd av 2 § lagen om måttenheter, mätningar och mätdon meddela föreskrifter om sådana elmätare. Dessa elmätare är i första hand avsedda att användas i bostäder, butiks- och kontorslokaler samt i lätt industri.

MID omfattar emellertid inte marknadskontroll av elmätare med inmatningspunkter (produktion) eller uttagpunkter (förbrukning) med över 63 ampere huvudsäkring eller gränspunkter. Dessa elmätare används i större utsträckning till exempel i elintensiv industri, i elproduktionsanläggningar och vid gränspunkter inom nätverksamhet. För att Swedac ska kunna meddela föreskrifter om sådana elmätare krävs det därför, som bemyndigandet i lagen i dag är formulerat, att regleringen är motiverad ur konsumentsynpunkt.

Swedac har uppmärksammat att det kan vara problematiskt att hävda att det finns ”mycket klara” konsumentpolitiska skäl för att meddela föreskrifter om sådana elmätare som inte omfattas av MID eftersom dessa sällan finns hos den som traditionellt sett uppfattas som en enskild konsument.

Behov av ett bemyndigande

Det har inte funnits någon ambition att undanta några elmätare från området för legal metrologi. Bestämmelser om krav på och kontroll av elmätare som inte omfattas av MID har funnits länge. Inget tyder på att behovet av sådana bestämmelser har minskat i betydelse. Som exempel kan nämnas att systemet med elcertifikat bygger på att rättvisande mätningar kan garanteras i så stor utsträckning som möjligt.

Det är även av konsumentpolitiska skäl angeläget att elmätare som befinner sig längre bort från slutkonsumenten inte ger felaktiga

¹ EUT L 135, 30.4.2004, s. 1 (Celex 32004L0022).

mätresultat. Effekterna av en eventuell felaktighet i en sådan elmätare skulle kunna bli betydande och uppgå till stora ekonomiska värden, och det kan därför bli fråga om en indirekt konsumentpåverkan. Av denna anledning har det vid tillämpningen av lagstiftningen hittills ansetts att föreskrifter om elmätare som inte omfattas av MID eller annan internationell överenskommelse får anses motiverade ur konsumentsynpunkt.

Som framgår ovan ska dock uttrycket konsumentsynpunkt i lagen tolkas förhållandevis restriktivt. En alltför vid tillämpning riskerar att leda till en urvattning av vad som avses med uttrycket. Det föreslås därför att ett bemyndigande införs i lagen så att det i 3 § uttryckligen anges att det finns en rätt att meddela föreskrifter om elmätare även om de förutsättningar som anges i 2 § inte är uppfyllda. På så sätt förtydligas vad som redan gäller enligt praxis, samtidigt som risken för urvattning av uttrycket konsumentsynpunkt minimeras.

Lagändringen föreslås träda i kraft den 1 maj 2012.

5 Konsekvenser

Förslaget innebär ett förtydligande av vad som redan gäller enligt sedan länge fastslagen praxis. Den föreslagna ändringen medför således inga särskilda konsekvenser.

Sammanfattning av promemorian Förtydligande i lagen (1992:1514) om måttenheter, mätningar och mätdon

I promemorian föreslås att ett förtydligande görs i lagen (1992:1514) om måttenheter, mätningar och mätdon så att det uttryckligen framgår att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om krav på och kontroll av elmätare även i andra fall än där föreskrifterna krävs för att uppfylla Sveriges internationella överenskommelser eller annars är direkt befogade från konsumentsynpunkt.

Förslag till lag om ändring i lagen (1992:1514) om måttenheter, mätningar och mätton

Bilaga 2

Härigenom föreskrivs att 3 § lagen (1992:1514) om måttenheter, mätningar och mätton ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får också meddela föreskrifter om

1. krav på och kontroll av förpackningsstorlek och kontroll av mängduppgifter på färdigförpackade varor *samt*

2. krav i fråga om särskild kundvåg i detaljhandeln.

3 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får också meddela föreskrifter om

1. krav på och kontroll av förpackningsstorlek och kontroll av mängduppgifter på färdigförpackade varor,

2. krav i fråga om särskild kundvåg i detaljhandeln, *samt*

3. *krav på och kontroll av elmätare även i andra fall än som avses i 2 §.*

Denna lag träder i kraft den xx xx 2012.

Förteckning över remissinstanserna

Bilaga 3

Näringsdepartementets promemoria Förtydligande i lagen (1992:1514) om måttenheter, mätningar och mätdon har tillställts 13 remissinstanser. Av dessa har sju inkommit med yttrande.

Yttrande har inkommit från Styrelse för ackreditering och teknisk kontroll (Swedac), Ekonomistyrningsverket, Konsumentverket, Statens energimyndighet, Affärsverket svenska kraftnät, Energimarknadsinspektionen, Oberoende elhandlare.

Yttrande har inte inkommit från Sveriges kommuner och landsting, Svensk energi, Konsumenternas elrådgivningsbyrå, Sveriges Energiföreningars Riksorganisation (SERO), Svensk Vindenergi, Elmateriel Leverantörernas förening.